

Утвърждавам!

Зап. № ..... / .....

Директор: .....
(подпис и печат)

DEISLAVA
PLAMENOVA
KIRILOVA

Digitally signed by DEISLAVA
PLAMENOVA KIRILOVA
Date: 2025.10.15 11:58:48
+03'00'

**ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО,
ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО
И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ**

Настоящата Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ДГ №3 „Пролетен цвят“ е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката.

I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Програмата е съставена съгласно ДОС за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – Наредба 13/21.09.2016 г.
2. Програмата е изготвена след определяне на приоритетите и реализиране на целите за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ДГ №3 „Пролетен цвят“.
3. Програмата определя институционалните политики за реализиране на ДОС по Наредба 13/21.09.2016 г.

1. Същност

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. Насоки

Деца

- Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- Да изразяват гражданската си позиция;
- ☐ Да вземат решения за своето развитие;
- ☐ Да носят отговорност за решенията си.

3. Реализиране

- чрез учебното съдържание по образователни направления;
- в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители.

4. Акценти

- здравно образование;
- превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- екологично образование и възпитание;
- патриотично възпитание;
- превенция на насилието;
- справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- защита при бедствия и аварии;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ☐ безопасност на движението.

II Цел и подцели

1. Основна цел

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

2. Подцели

1. Да се подпомогне личностното и социално развитие на децата в условията на сътрудничество и взаимодействие между всички образователни общности в детската градина на основата на зачитане на правата на децата.
2. Да се формират основни понятия, свързани с основните жизнени процеси: хранене, движение, растеж.
3. Да се усвои система от правила и изисквания за здравословен начин на живот.
4. Да се поставят основите на положително отношение на децата към природата, усвояване на знания за нея, изграждане на екологично мислене, екологично съзнание и естетически качества, овладяване на подходящи начини на взаимодействие на децата с природата.
5. Да се създадат условия, за формиране на готовност за усвояване на знания, за културата на различните етнически групи, за различията между културите и на основата на емпатийните способности на децата се формира уважение към хората от различните етноси.

III Задачи

1. На гражданското възпитание:

- 1.1. Ориентиране в някои от основните права на детето (име, дом, семейство, образование, здравеопазване, защита от посегателства и др.) и развитие на интелектуалните операции на децата за оценка и интерпретация на събития от живота на детската общност и на най-близкото обкръжение на детето.
- 1.2. Поставяне на основата на ценностни ориентации за гражданско поведение: изграждане на позитивен Аз-образ; отстояване на интереси; желание и готовност за участие в живота на детската общност; стимулиране на мотивацията и нагласите за активно участие при решаване на конфликти в детската група и др.
- 1.3. Развиване на самостоятелност и инициативност, самокритичност, организираност при извършване на познавателни и практически дейности; развитие на умения за общуване и работа в екип и др.

2. На здравното възпитание

- 2.1. Създаване на условия за формиране на здравна култура у децата чрез здравни знания, умения и навици, изграждане на ценностно отношение и мотивация за опазване на здравето.
- 2.2. Утвърждаване на здравословен начин на живот като краен жизнен стереотип чрез формиране на навици за режим, хигиена, самообслужване, безопасност, хранене.

3. На екологичното възпитание

- 3.1. Формиране на система от елементарни научни екологични знания, достъпни за детето (преди всичко като средство за изграждане на осъзнато правилно отношение към природата).
- 3.2. Възпитаване на хуманно, емоционално-положително, грижовно и отговорно отношение към природния свят, развитие на чувство на емпатия към природните обекти.
- 3.3. Формиране на основите на ценностни ориентации (възприемане на себе си като част от природата, на взаимовръзката на човека с нея, на само ценността и многообразието на нейното значение, на ценността на общуването с нея).
- 3.4. Овладяване на елементарни норми на поведение в природната среда, формиране на навици за рационално природоползване в ежедневието.
- 3.5. Формиране на умения и желание за съхраняване на природата и оказване на помощ при необходимост на живи обекти, а също и навици за елементарна природоохранителна дейност в близката среда.
- 3.6. Формиране на елементарни умения за предвиждане на последствия от свои действия върху околната среда.

4. На интеркултурно образование

- 4.1. Запознаване с модели на толерантно общуване, към които се насочва вниманието на децата, чрез различни куклени етюди от различни литературни творби.
- 4.2. Обсъждане на познати положителни и отрицателни модели на общуване, които имат крайни позитивни цели.
- 4.3. Затвърдяване на модели за толерантност в общуването чрез упражнения.

IV Начини и форми на осъществяване на гражданското, здравно екологично и интеркултурно образование

1. Интегрирано в обучението по образователните направления;
2. Интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Определени са в програмната система на детската градина, разработена по реда и при условията на Наредба 5.

V. Институционални политики за подкрепа на гражданското, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Определяне на ритуали на ДГ
  - 1.1. Откриване на учебната година, подготвено от децата от ПГ.
  - 1.2. Официално раздаване на удостоверението за завършена подготвителна група.
  - 1.3. Раздаване на грамота на всяко дете от ПГ, проявило предпочитание и изява в определена област.

- 1.4. Поддържането на кът с награди и купи за детската градина и съхраняването на знамето.
- 1.5. Честване на национални и официалните празници.
  - Ден на Народните будители – 1 ноември ;
  - Бъдни вечер;
  - Отбелязване на 19 февруари – Ден на В. Левски;
  - Отбелязване на 3 март – Освобождението на България;
  - Гергьовден, Ден на храбростта и празник на Българската армия. – 6 май;
  - Ден на светите братя Кирил и Методий на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност. – 24 май;
2. Избор на знаци и символи на детската градина.
  - 2.1. Символи
    - Химн на детската градина.
  - 2.2. Почетни знаци
    - Летописна книга
    - Грамота
3. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на национално самосъзнание
  - 3.1. Изслушване на националния химн в тържествени за държавата и детската градина моменти.

VI Дейности за реализиране на целите

1. В основни форми на педагогическо взаимодействие по всички образователни направления – спазване на тематичните разпределения за годината по възрастови групи чрез:
  - 1.1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
  - 1.2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в активна позиция при въвеждането и ориентирането им в социалната среда, в която живеят: да се показват и обясняват правилата на съвместен живот с другите, както и предоставят възможности за тяхното практикуване.
    - ☐ да се изработят съвместно с децата правила на групата и се съблюдава тяхното спазване.
2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :
  - по избор на учителите по групи,
  - инициативи съвместно с родители;
  - мероприятия, организирани в/ извън ДГ;
  - тържества;

Смислови акценти:

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ
Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни.	Общуване между родители и деца.
Как да се храним и живеем здравословно?	Общуване между деца и учители.
Здравословно хранене.	Заедно срещу домашното насилие.
Хигиена на човешкото тяло.	Конфликтите – как да ги разрешаваме?
	Правилата в обществото.
	Не на агресията и насилието.
	Права и отговорности – какво зная и не зная за тях?

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Конфликти в мултикултурна среда.
Видове замърсявания на околната среда – последици.	Да приемем различия до нас, защото и ние сме различни от него.
Водата – природен ресурс и основен фактор на живот.	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе.
Екологични проблеми – природни бедствия.	Общуване с връстниците.
Разделно събиране на отпадъци. Рециклиране.	Моята личност и моят свят.

Поведенчески измерители (умения, ценности, отношения на децата):

- проявяват интерес към изследване на жизнената среда, в която живеят; към начина на живот на околните - връстници и възрастни;
- ориентират се в необходимостта от защитаване на интересите на хората чрез обединяването им в различни групи;
- ориентират се във функционалността на правилата на поведение;
- назовават и прилагат правила за по-добро взаимодействие между хората;
- проявяват умения за толерантност в общуването и постигане на съгласие в споровете;
- ориентират се в основанията на хората да живеят в свой дом и да имат семейство;
- разпознават местните органи за ред и сигурност и имат представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата;
- познават националните символи и се ориентират в тяхното съдържание;
- имат позитивно отношение към своето тяло и здраве. Познават и спазват основни хигиенни правила и норми;

- ориентират се по отношение на различни видове рискови ситуации (насилие, опасни пътища, не обезопасени места и др.) и коментират начините, по които могат да си помогнат сами и да окажат помощ на други;
- проявяват познавателен интерес към процеса на откриване на различия и подобия между хората;
- притежават чувствителност към възприемане "различността на другия".

VII Дейности и мероприятия

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Спазване на правилата на групата.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции:

1. Честване на всички национални празници.

Срок: учебно и неучебно време

Отг. : Учители по групи

2. Познаване и почитане на задължителните символи на Република България - национално знаме, държавен химн, герб, език и др.)

Срок: учебно и неучебно време

Отг. : Учители по групи

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, обществен съвет, СНЦ, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: учебно и неучебно време

Отг. : Учители по групи

В) Здравно образование и екологично възпитание

1. Провеждане на здравни беседи

Срок: учебно и неучебно време

Отг. : Учители по групи

2. Разглеждане на здравни теми – овладяване на здравословни навици, подбор на здравословна храна и др.

Срок: през учебната година

Отг.: Учители по групи

3. Мероприятия за озеленяване интериора на детската градина и дворните площи

Срок: учебно и неучебно време

Отг. : Учители по групи

4. Отбелязване на Деня на Земята

Срок: 19.04.2023г.

Отг. : Учители по групи

Г) Възпитаване в интеркултурна среда

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи.

Срок: учебно и неучебно време

Отг. : Учители по групи

2. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси

Срок: учебно и неучебно време

Отг. : Учители по групи

Д) Развиване на физическата дееспособност

1. Провеждане на спортни празници и турнири

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

VIII Контрол

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на детската градина.

2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора на ДГ с. Драгичево.

3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.